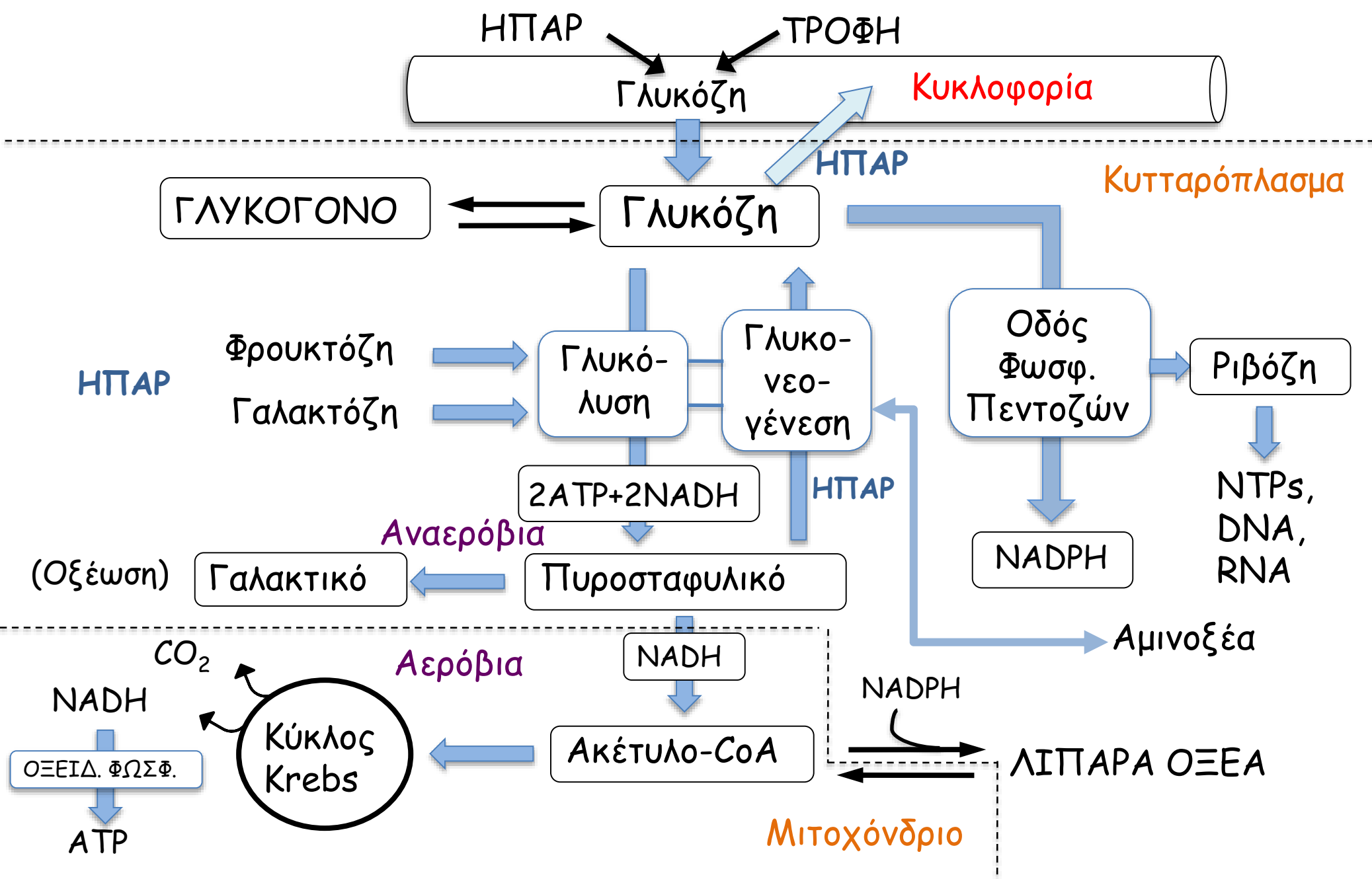
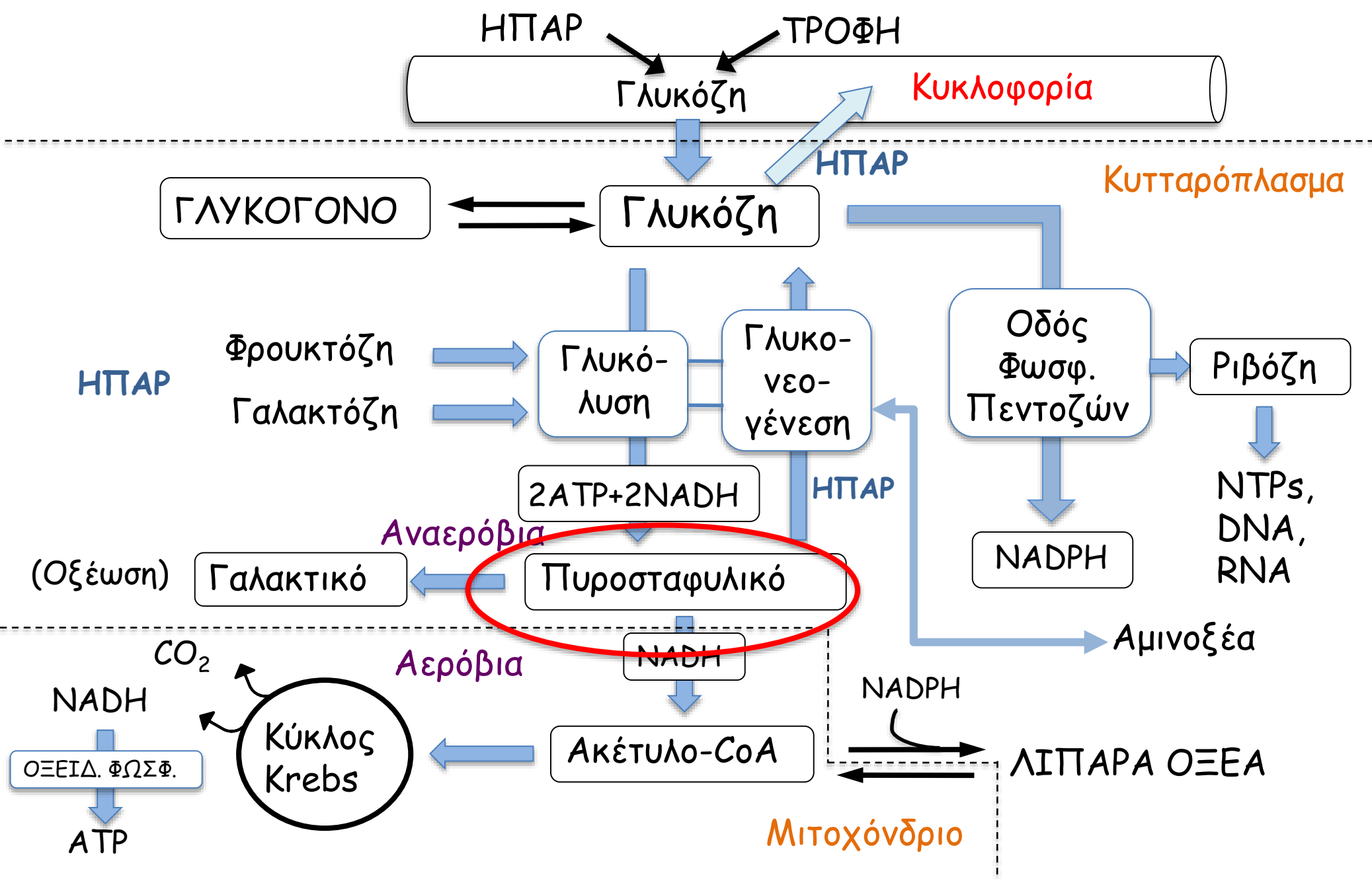

ΓΛΥΚΟΛΥΣΗ ΙΙ

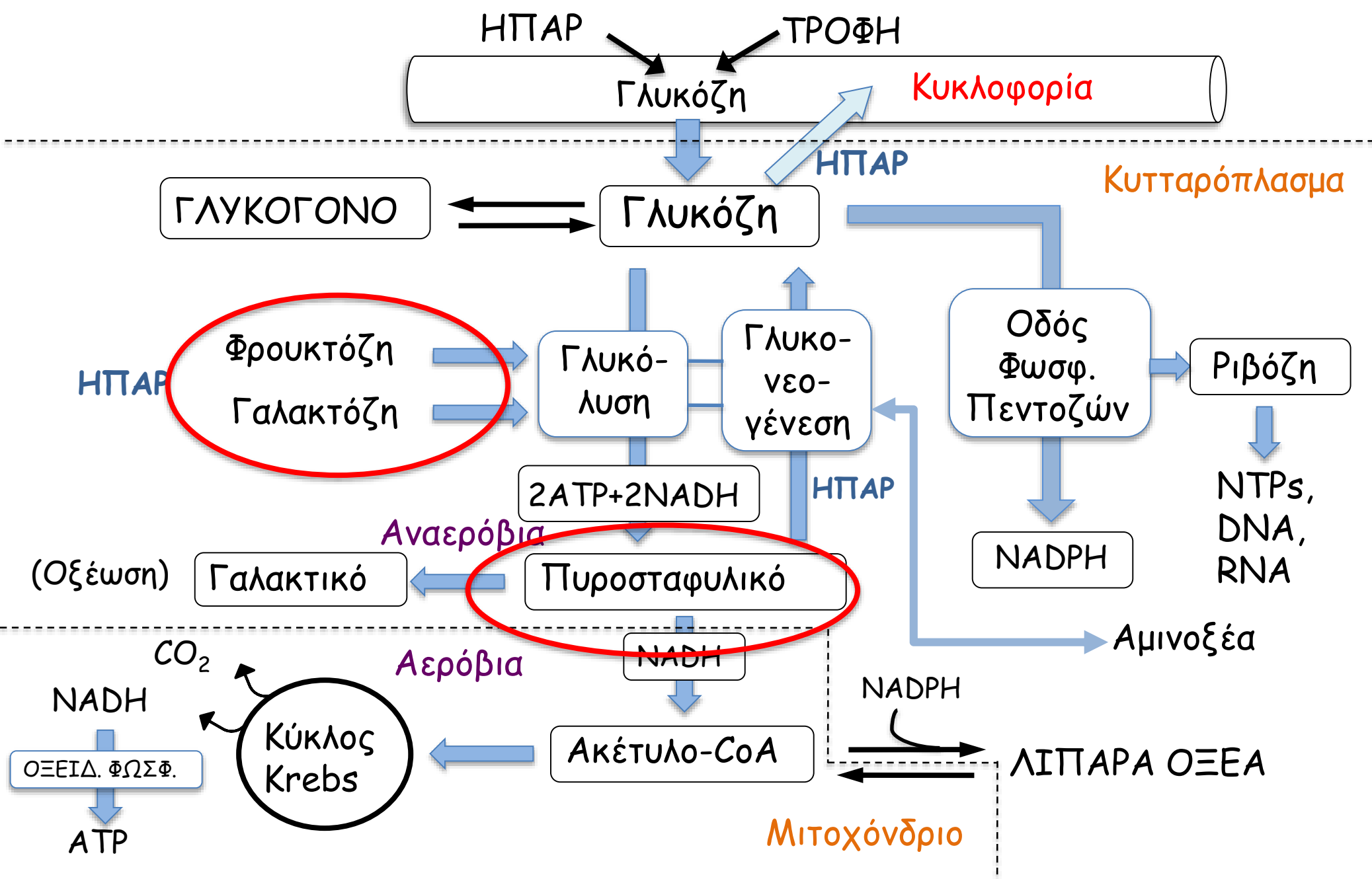
Ανασκόπηση μεταβολισμού υδατανθρακών

Ανασκόπηση μεταβολισμού υδατανθρακών

Ανασκόπηση μεταβολισμού υδατανθρακών

Μεταβολικές τύχες του πυροσταφυλικού

Μετατροπή σε αιθανόλη - Αλκοολική ζύμωση ($\text{NADH} \rightarrow \text{NAD}^+$)

Αποκαρβοξυλάση - Αφυδρογονάση

Μετατροπή σε γαλακτικό - Γαλακτική ζύμωση ($\text{NADH} \rightarrow \text{NAD}^+$)

Γαλακτική αφυδρογονάση

Διατήρηση του ισοζυγίου οξειδοαναγωγής

Αναγέννηση NAD^+ , αναερόβια γλυκόλυση

Κύκλος Cori

Μετατροπή σε ακετυλο-CoA (μιτοχόνδρια, αερόβια)

Μεταβολική τύχη φρουκτόζης

Φρουκτοκινάση $\rightarrow$ 1-Φωσφορική φρουκτόζη ($-\text{ATP}$),

Αλδολάση (Δυσανεξία στη φρουκτόζη) $\rightarrow$

Γλυκεραλδεΐδη + Φωσφορική Διυδροξυακετόνη

Κινάση $\rightarrow$ 3-Φωσφορική γλυκεραλδεΐδη ($-\text{ATP}$)

Μεταβολική τύχη γαλακτόζης

Γαλακτοκινάση $\rightarrow$ 1-Φωσφορική γαλακτόζη ($-\text{ATP}$),

Ουριδυλομεταφοράση (Γαλακτοζαιμία) $\rightarrow$

UDP-Γαλακτόζη + 1-Φωσφορική γλυκόζη

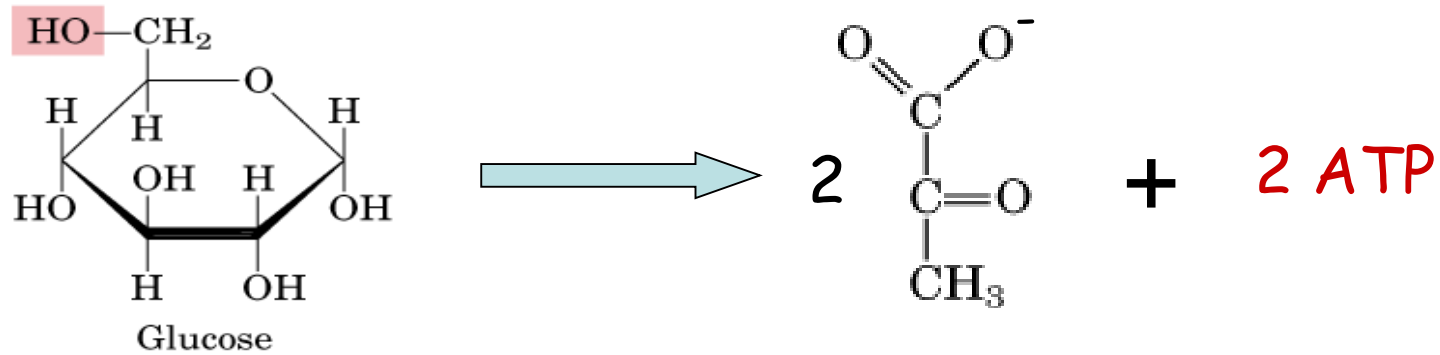
Φωσφογλυκομουτάση

6-Φωσφορική γλυκόζη

Δυσανεξία λακτόζης (υπολακτασία)

ΓΛΥΚΟΛΥΣΗ

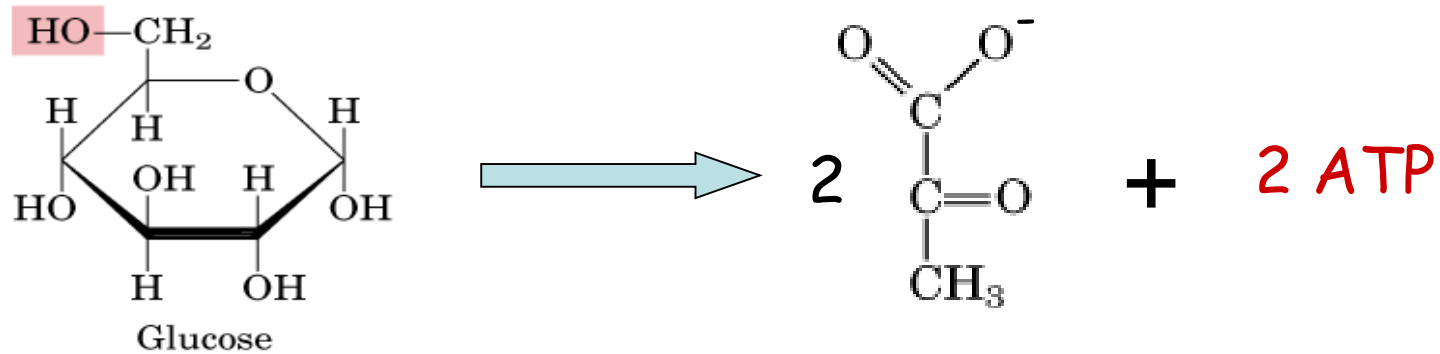
Μερική οξείδωση της γλυκόζης προς πυροσταφυλικό

Η γλυκόλυση συμβαίνει σε **όλους** τους ιστούς ακόμη και **απουσία οξυγόνου** (αναερόβια)

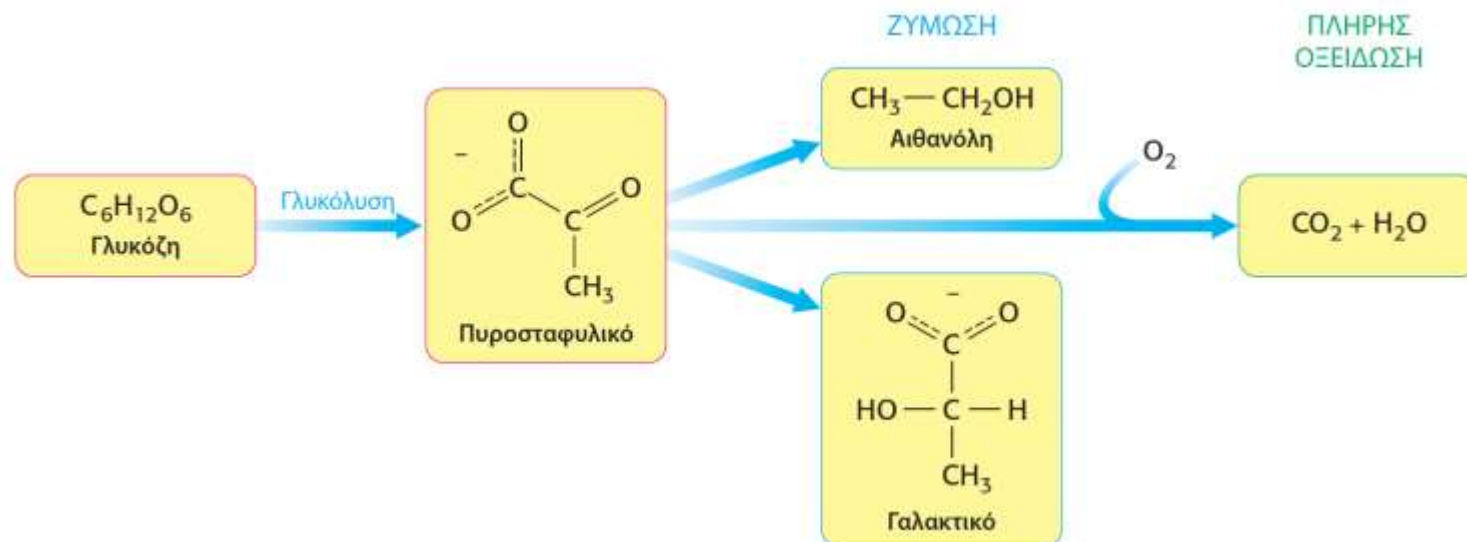
ΓΛΥΚΟΛΥΣΗ

Μερική οξείδωση της γλυκόζης προς πυροσταφυλικό

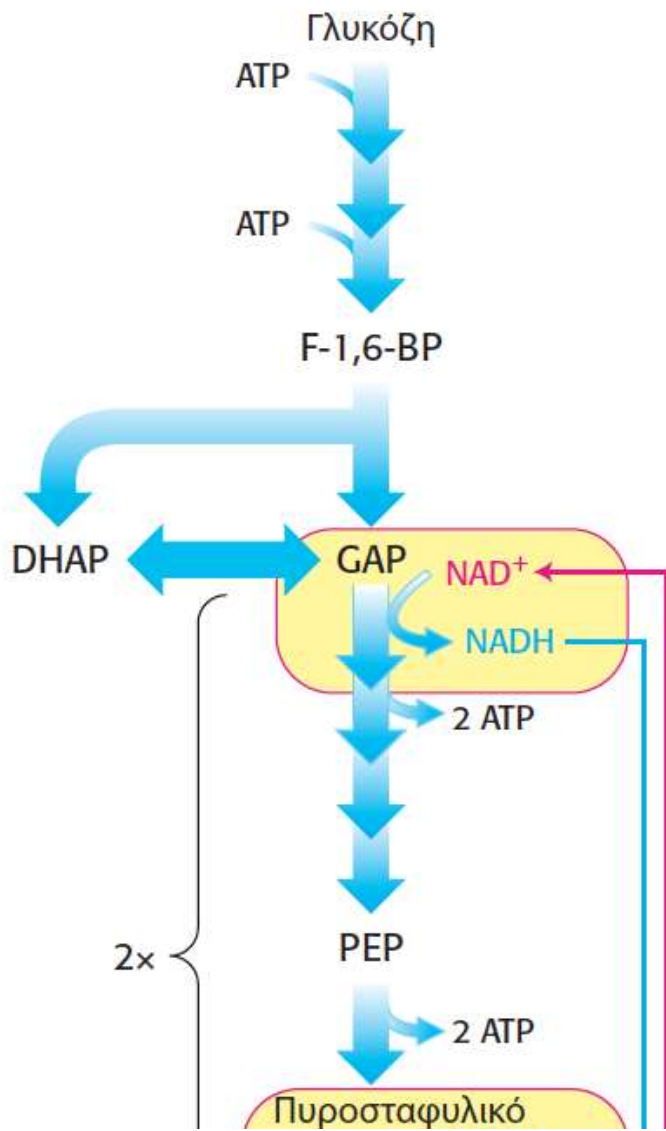

Η γλυκόλυση συμβαίνει σε **όλους** τους ιστούς ακόμη και **απουσία οξυγόνου** (αναερόβια)

Το πυροσταφυλικό είτε **οξειδώνεται πλήρως** παρουσία οξυγόνου είτε **ζυμώνεται** απουσία οξυγόνου προς γαλακτικό (μυς, ερυθροκύτταρα, μικροοργανισμοί) ή αιθανόλη (μικροοργανισμοί)

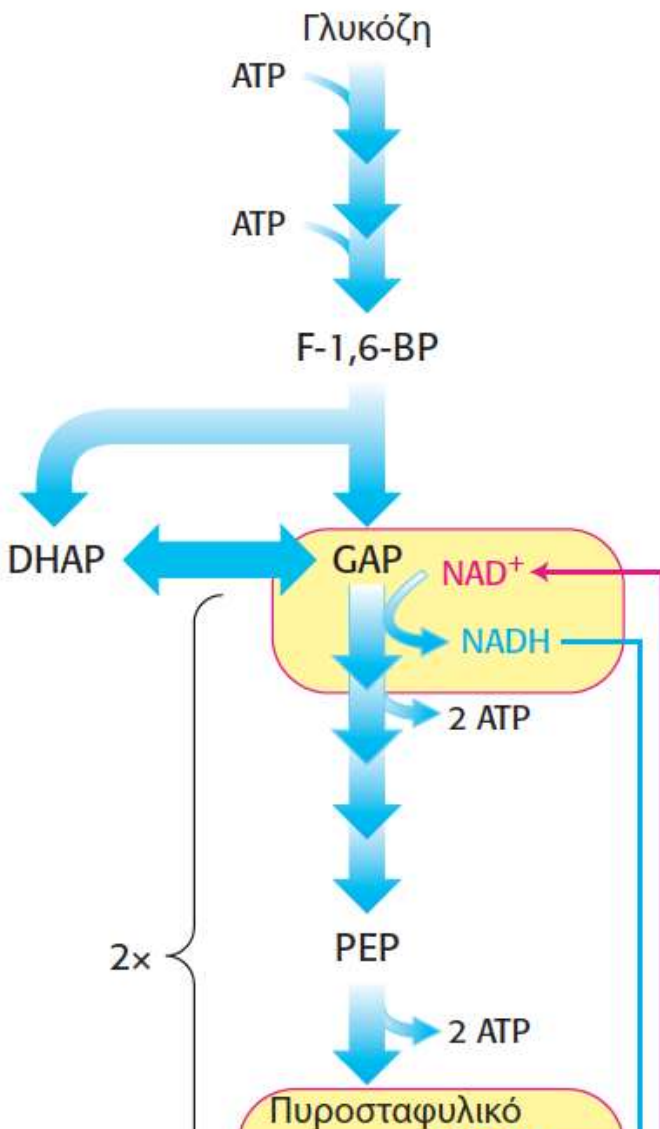
Διατήρηση του ισοζυγίου οξειδοαναγωγής

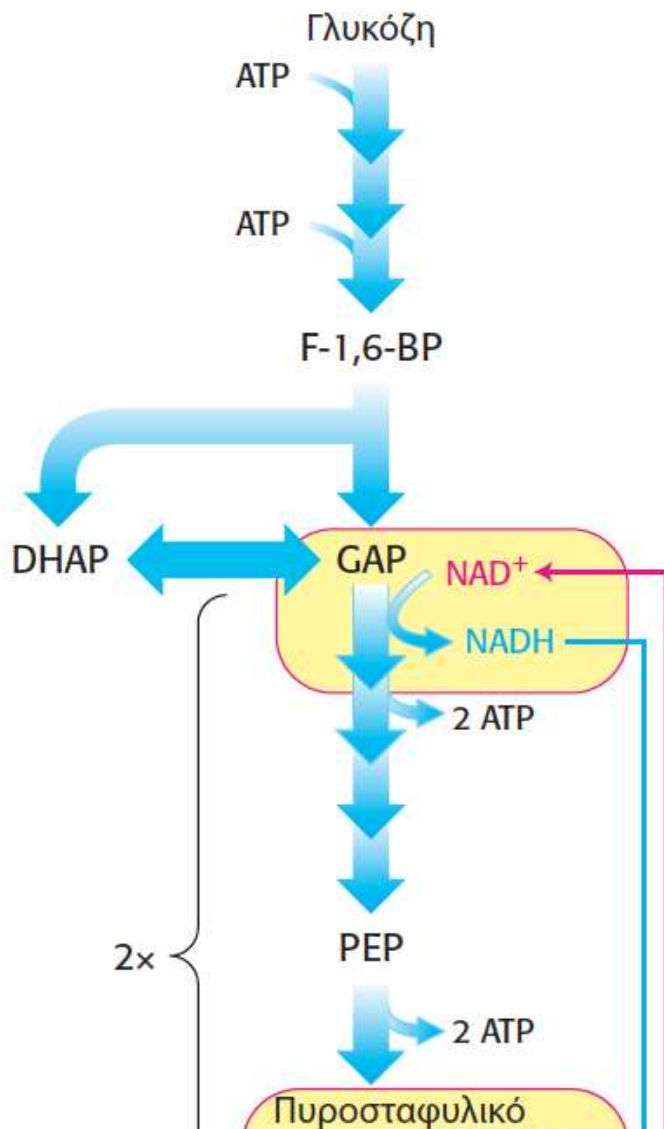

Διατήρηση του ισοζυγίου οξειδοαναγωγής

- ❖ Η πρόοδος της γλυκόλυσης κάτω από αναερόβιες συνθήκες απαιτεί συνεχή τροφοδοσία με NAD^+ που καταναλίσκεται προς NADH

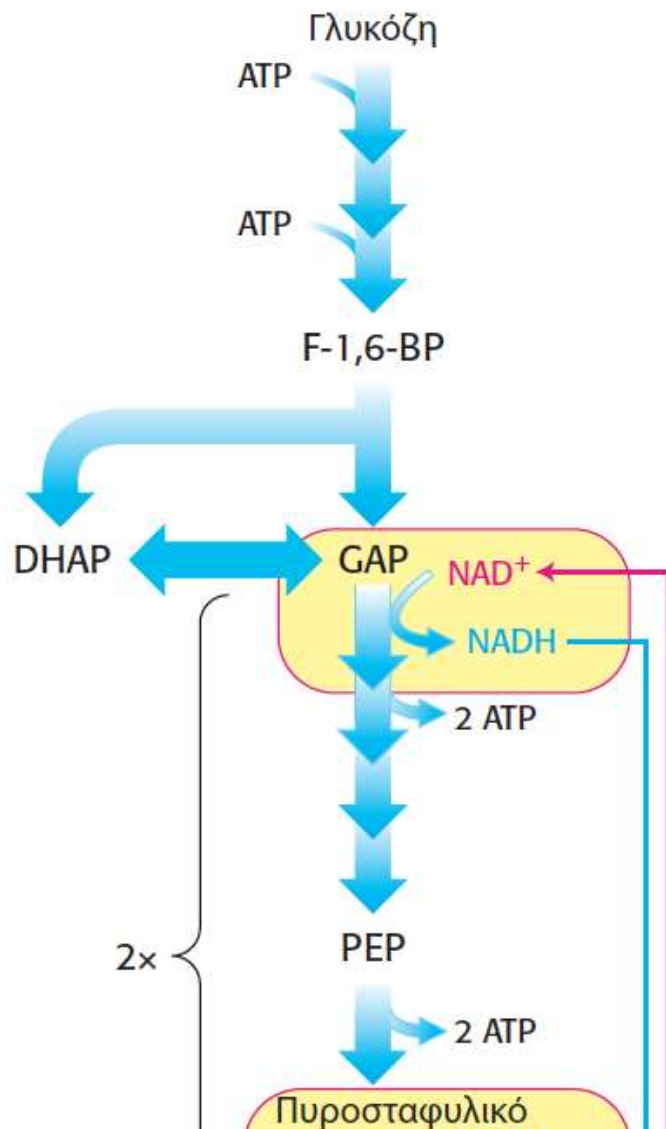

Διατήρηση του ισοζυγίου οξειδοαναγωγής

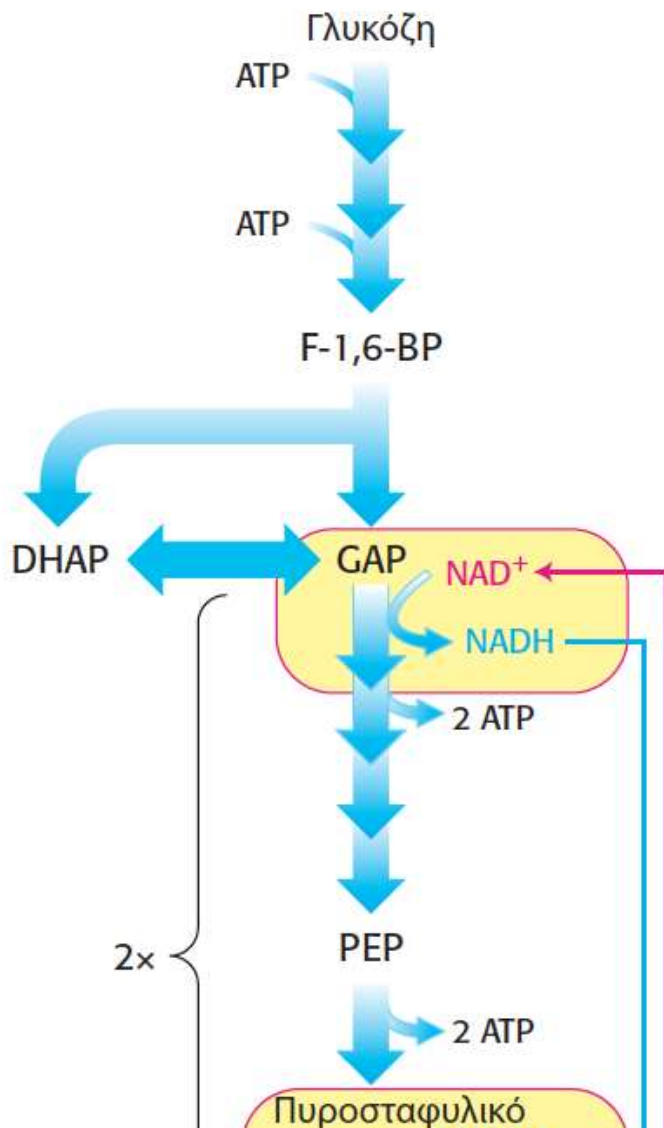
- ❖ Η πρόοδος της γλυκόλυσης κάτω από αναερόβιες συνθήκες απαιτεί συνεχή τροφοδοσία με NAD^+ που καταναλίσκεται προς NADH
- ❖ Είναι απαραίτητη η αναγέννηση του NAD^+ από NADH

Διατήρηση του ισοζυγίου οξειδοαναγωγής

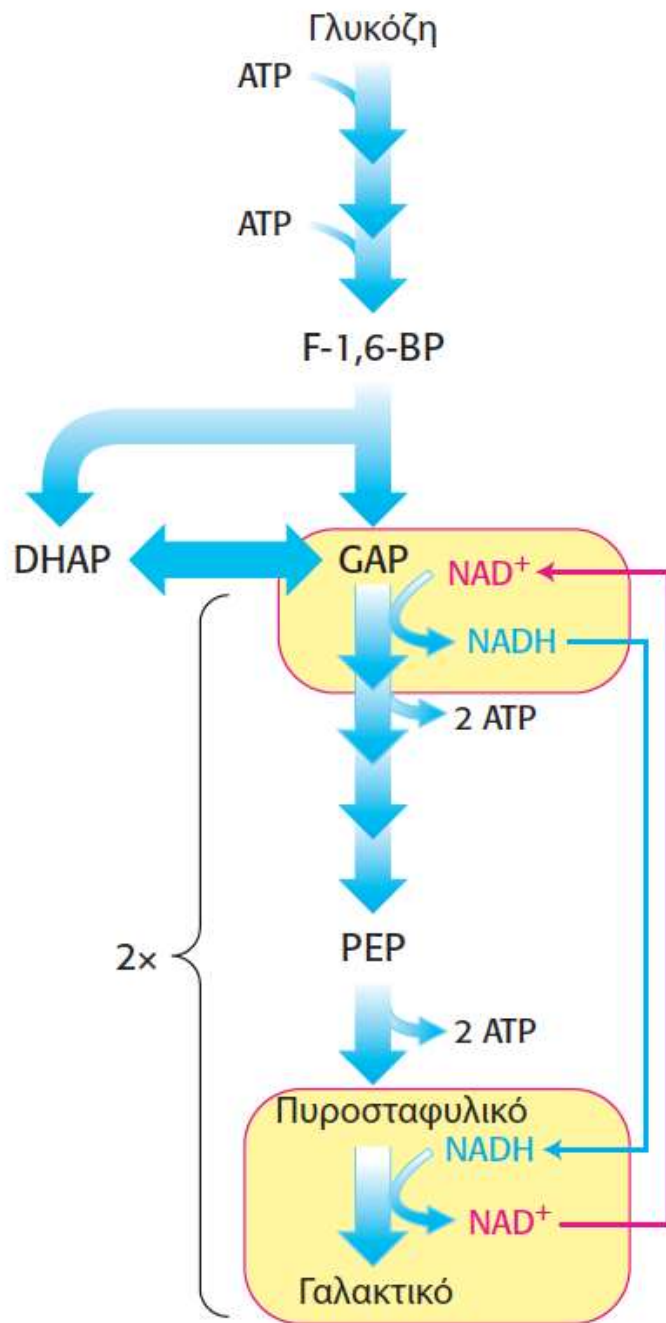
- ❖ Η πρόοδος της γλυκόλυσης κάτω από αναερόβιες συνθήκες απαιτεί συνεχή τροφοδοσία με NAD^+ που καταναλίσκεται προς NADH
- ❖ Είναι απαραίτητη η αναγέννηση του NAD^+ από NADH
- ❖ Η οξείδωση του NADH προς NAD^+ σε αερόβιες συνθήκες γίνεται στα μιτοχόνδρια μέσω της αναπνευστικής αλυσίδας

Διατήρηση του ισοζυγίου οξειδοαναγωγής

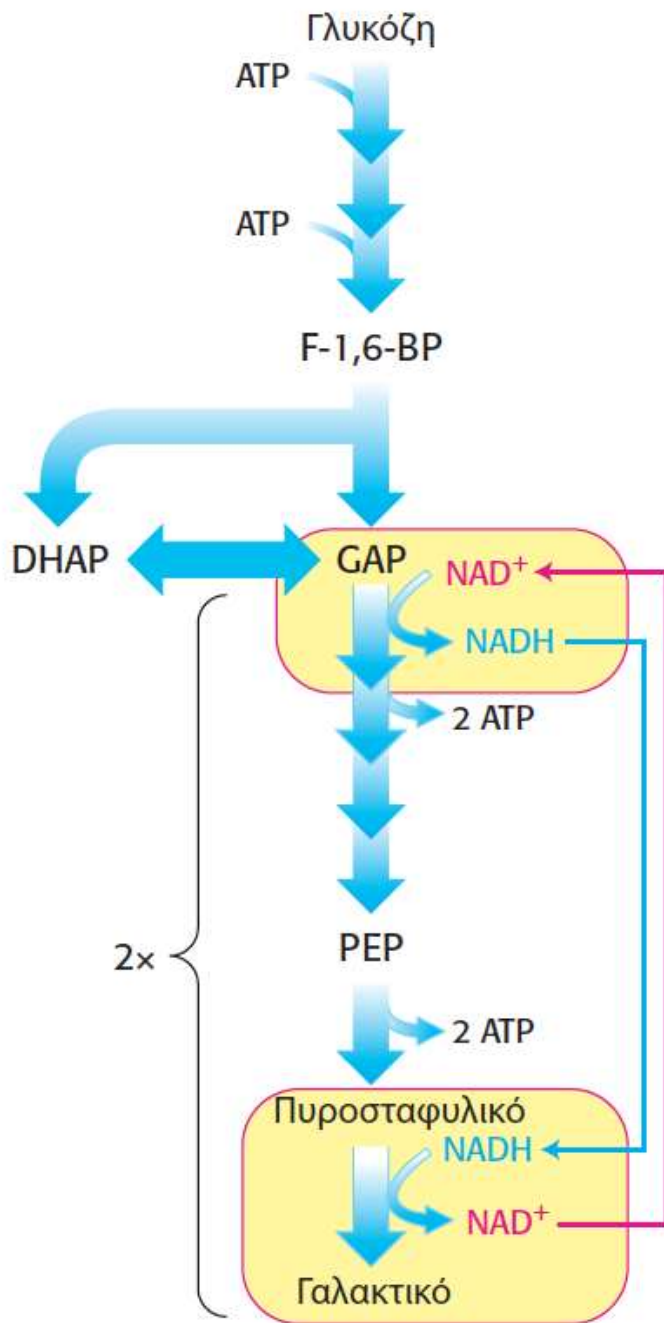
- ❖ Η πρόοδος της γλυκόλυσης κάτω από αναερόβιες συνθήκες απαιτεί συνεχή τροφοδοσία με NAD^+ που καταναλίσκεται προς NADH
- ❖ Είναι απαραίτητη η αναγέννηση του NAD^+ από NADH
- ❖ Η οξείδωση του NADH προς NAD^+ σε αερόβιες συνθήκες γίνεται στα μιτοχόνδρια μέσω της αναπνευστικής αλυσίδας
- ❖ Κάτω από αναερόβιες συνθήκες η οξείδωση του NADH προς NAD^+ γίνεται μέσω αναγωγής του πυροσταφυλικού

Διατήρηση του ισοζυγίου οξειδοαναγωγής

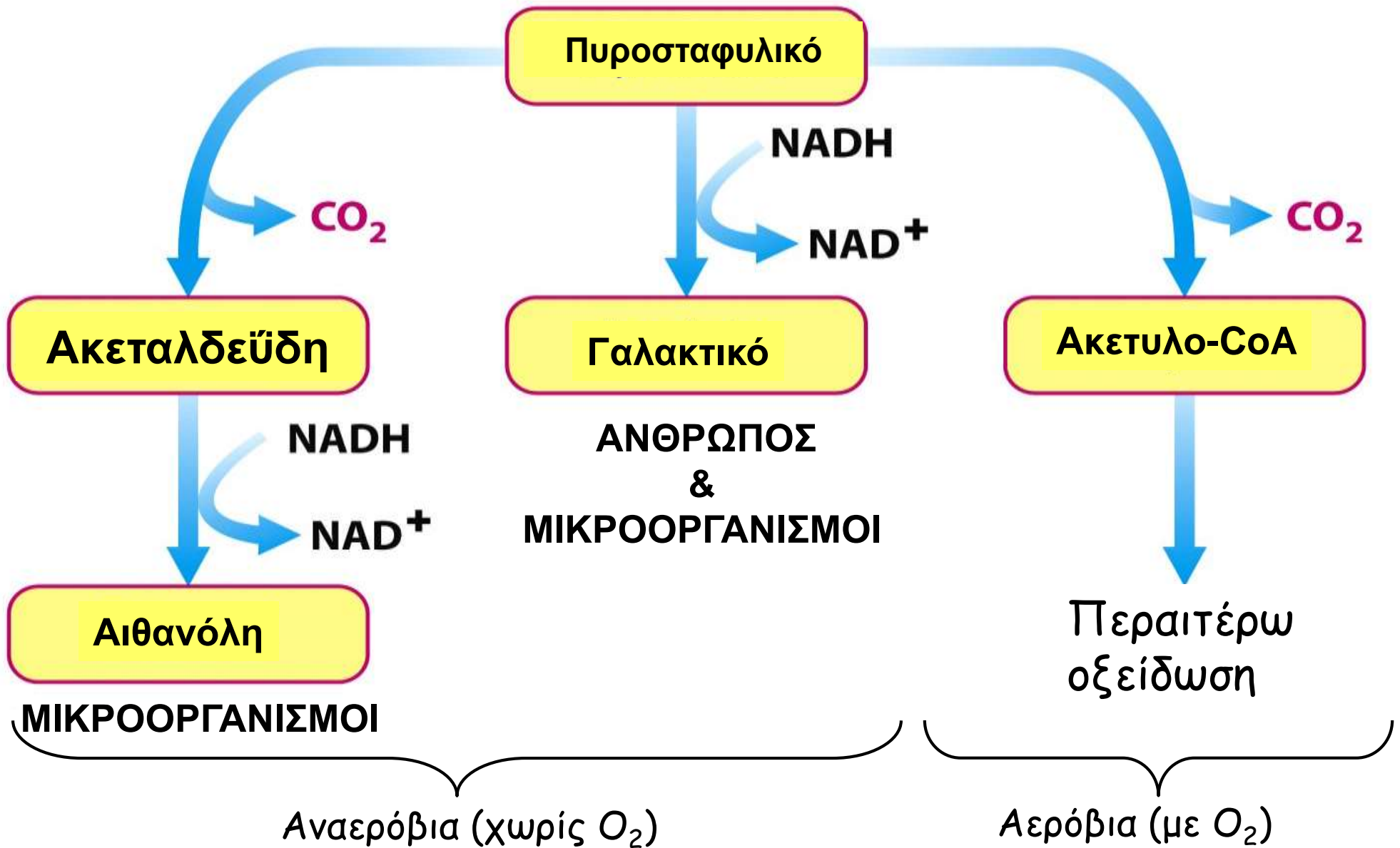
- ❖ Η πρόοδος της γλυκόλυσης κάτω από αναερόβιες συνθήκες απαιτεί συνεχή τροφοδοσία με NAD⁺ που καταναλίσκεται προς NADH
- ❖ Είναι απαραίτητη η αναγέννηση του NAD⁺ από NADH
- ❖ Η οξείδωση του NADH προς NAD⁺ σε αερόβιες συνθήκες γίνεται στα μιτοχόνδρια μέσω της αναπνευστικής αλυσίδας
- ❖ Κάτω από αναερόβιες συνθήκες η οξείδωση του NADH προς NAD⁺ γίνεται μέσω αναγωγής του πυροσταφυλικού

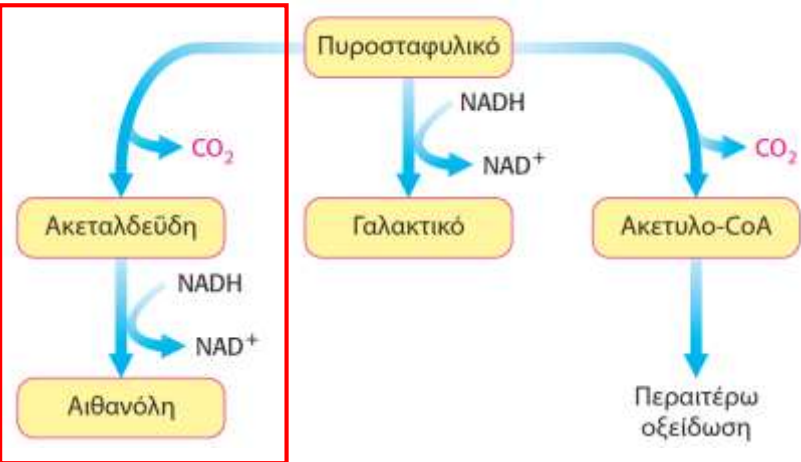
Διατήρηση του ισοζυγίου οξειδοαναγωγής

- ❖ Η πρόοδος της γλυκόλυσης κάτω από αναερόβιες συνθήκες απαιτεί συνεχή τροφοδοσία με NAD⁺ που καταναλίσκεται προς NADH
- ❖ Είναι απαραίτητη η αναγέννηση του NAD⁺ από NADH
- ❖ Η οξείδωση του NADH προς NAD⁺ σε αερόβιες συνθήκες γίνεται στα μιτοχόνδρια μέσω της αναπνευστικής αλυσίδας
- ❖ Κάτω από αναερόβιες συνθήκες η οξείδωση του NADH προς NAD⁺ γίνεται μέσω αναγωγής του πυροσταφυλικού
- ❖ Η τύχη του πυροσταφυλικού ποικίλλει αναλογα με τον οργανισμό, τον ιστό και τις συνθήκες

Οι μεταβολικές τύχες του πυροσταφυλικού

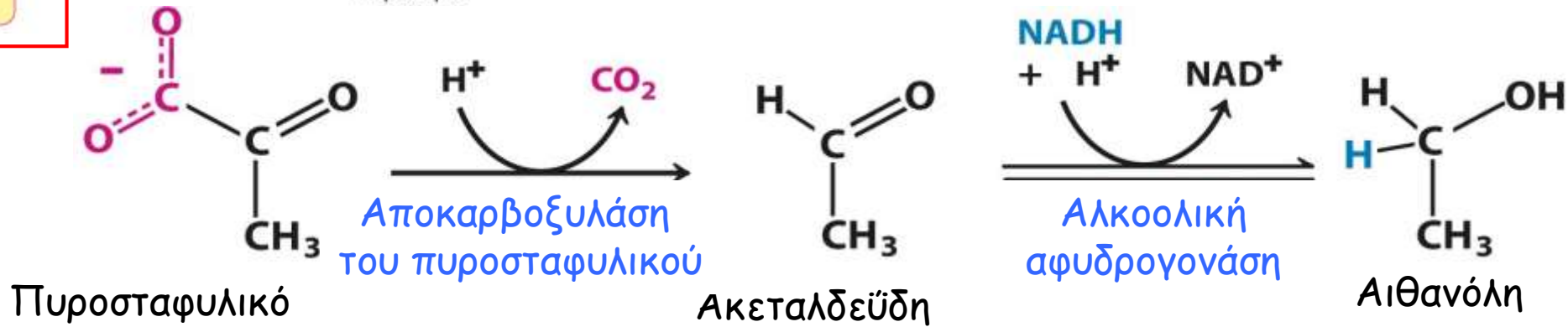
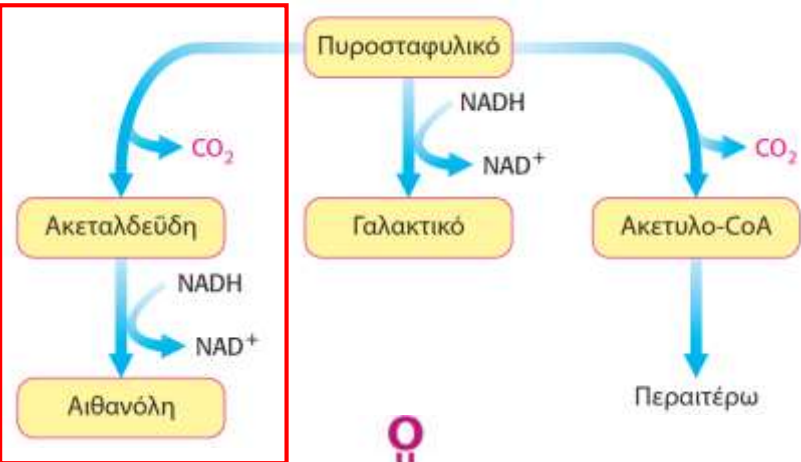

1.

Παραγωγή αιθανόλης
(αλκοολική ζύμωση)

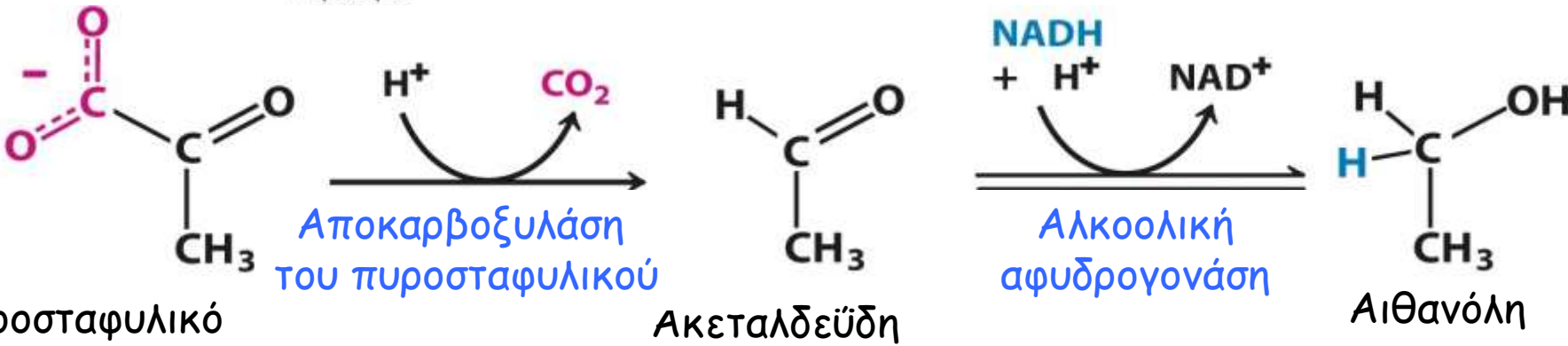
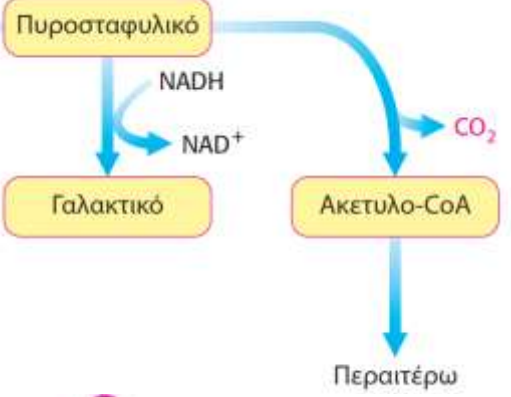
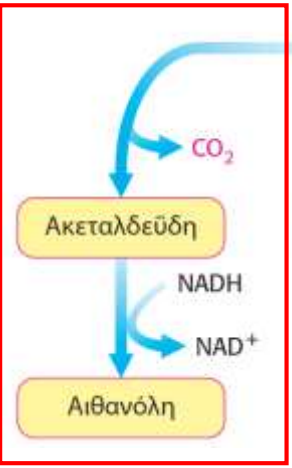

1. Παραγωγή αιθανόλης (αλκοολική ζύμωση)

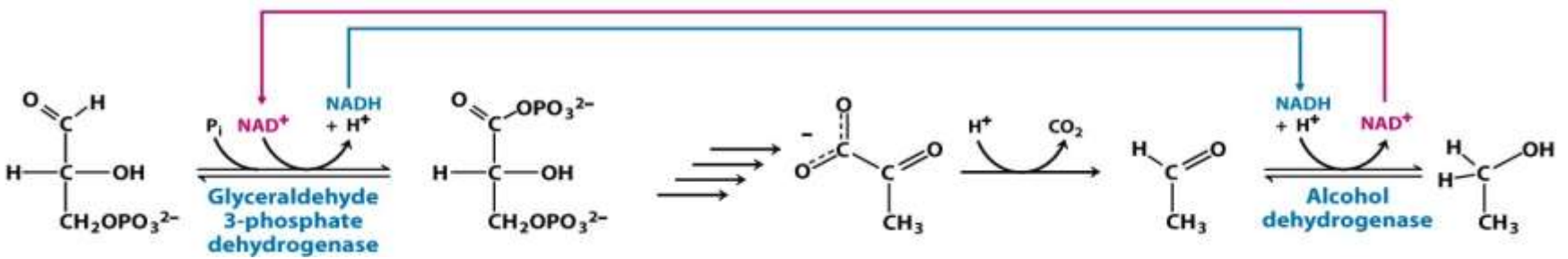
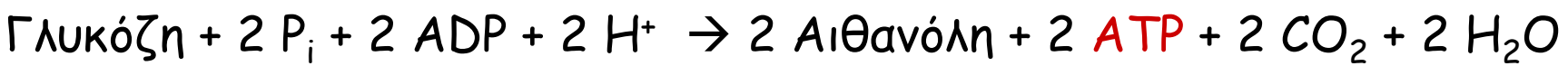

1.

Παραγωγή αιθανόλης (αλκοολική ζύμωση)

- Συμβαίνει στους ζυμομύκητες και άλλους μικροοργανισμούς
- Συνένζυμο αποκαρβοξυλάσης: πυροφωσφορική θειαμίνη (από βιτ. B₁)
- Αναγέννηση του NAD⁺ και αναερόβια πορεία:

Πίνακας 16.3 Σημεία έναρξης και τερματισμού διάφορων ζυμώσεων

Γλυκόζη	→	γαλακτικό
Γαλακτικό	→	οξικό
Γλυκόζη	→	αιθανόλη
Αιθανόλη	→	οξικό
Αργινίνη	→	διοξείδιο του άνθρακα
Πυριμιδίνες	→	διοξείδιο του άνθρακα
Πουρίνες	→	μυρμηκικό
Αιθυλενο- γλυκόλη	→	οξικό
Θρεονίνη	→	προπιονικό
Λευκίνη	→	2-αλκυλοξικό
Φαινυλαλανίνη	→	προπιονικό

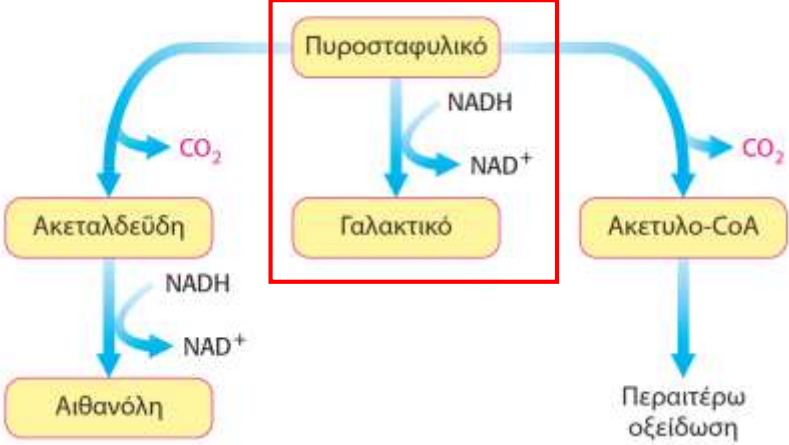

Σημείωση: Τα προϊόντα μερικών ζυμώσεων είναι υποστρώματα για άλλες ζυμώσεις.

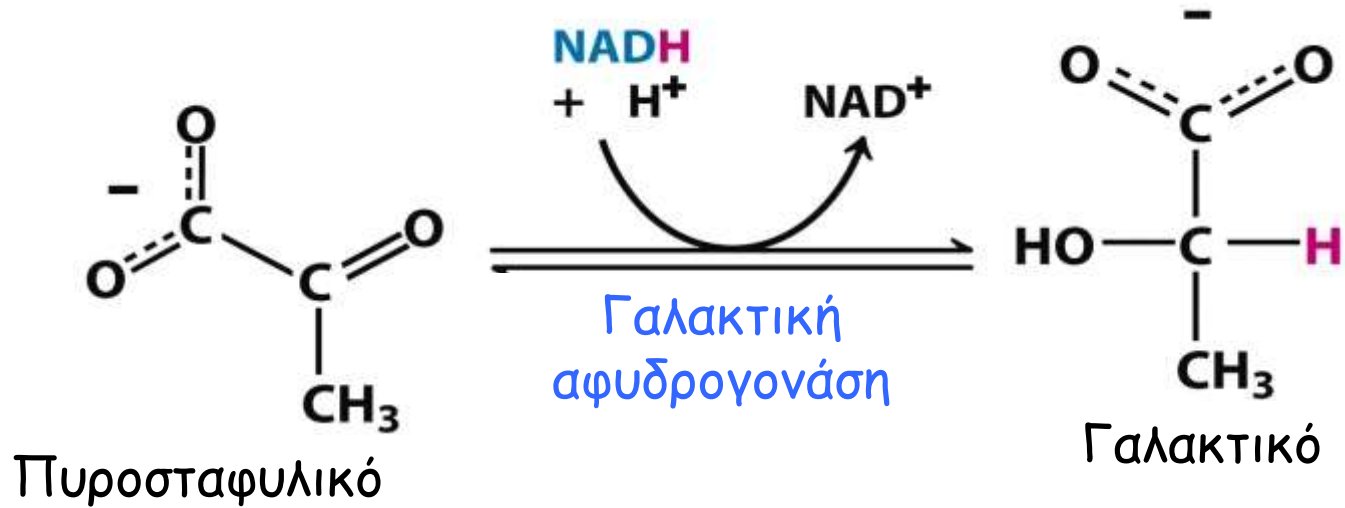
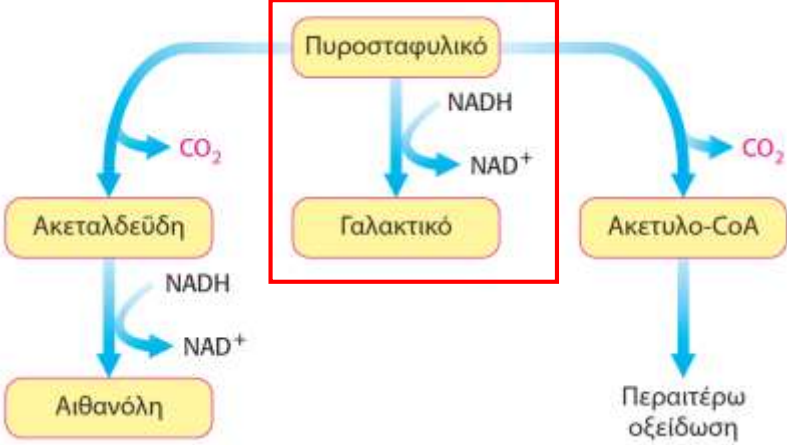
Οι ζυμώσεις (διεργασίες οξείδωσης και παραγωγής ATP απουσία οξυγόνου) από μικροοργανισμούς χρησιμοποιούνται για τη παρασκευή τροφίμων και είναι η μοναδική πηγή ενέργειας για τους αναερόβιους οργανισμούς.

2.

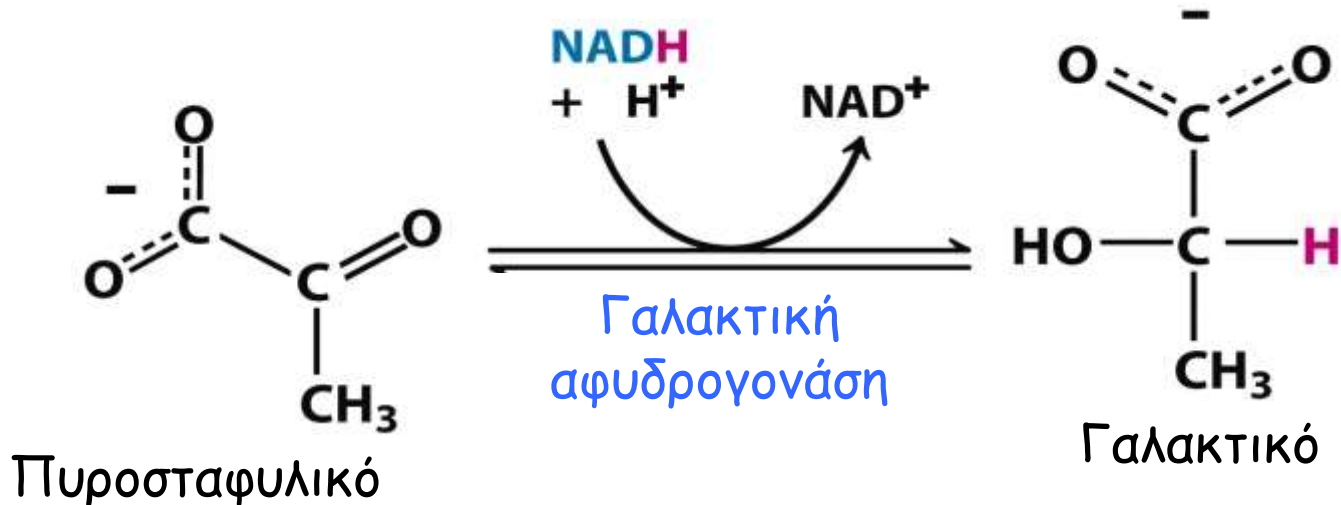
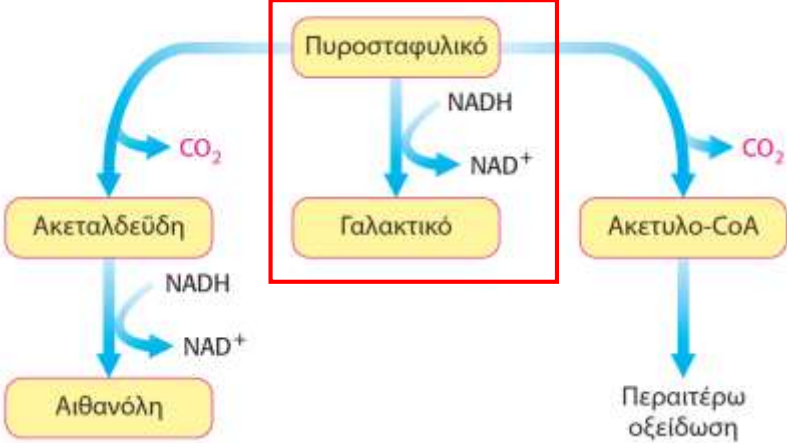
Παραγωγή γαλακτικού (γαλακτική ζύμωση)

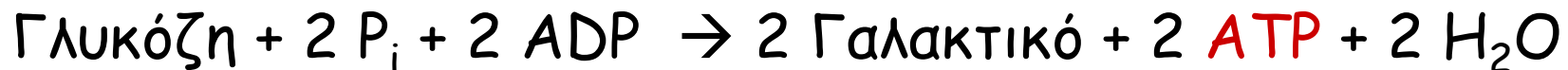
2. Παραγωγή γαλακτικού (γαλακτική ζύμωση)

2. Παραγωγή γαλακτικού (γαλακτική ζύμωση)

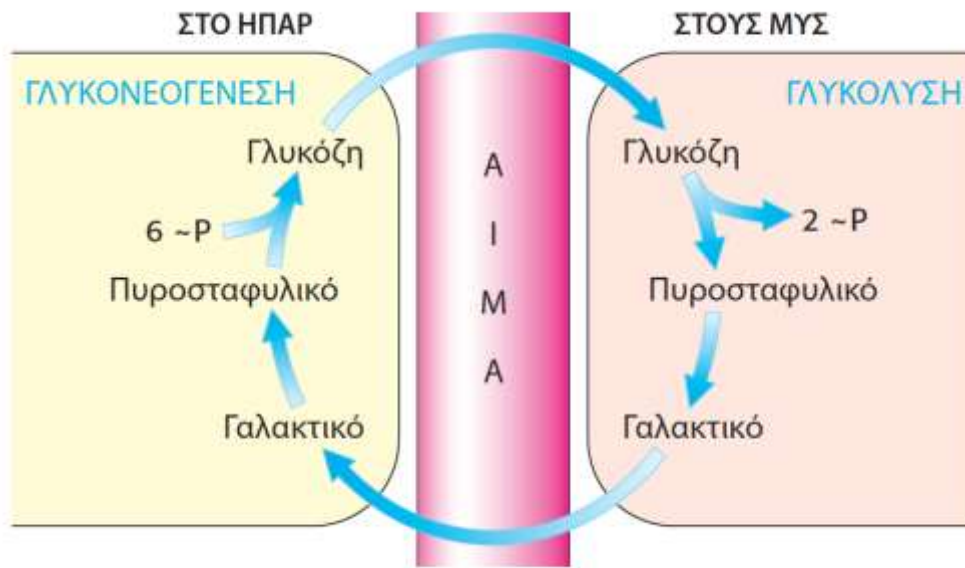

- Συμβαίνει σε μικροοργανισμούς αλλά και σε ανθρώπινα κύτταρα: ερυθροκύτταρα ή όταν λείπει το οξυγόνο (έντονη μυϊκή δραστηριότητα)
- Αναγέννηση του NAD⁺ και αναερόβια πορεία:

Η διαχείριση του γαλακτικού από τον ανθρώπινο οργανισμό

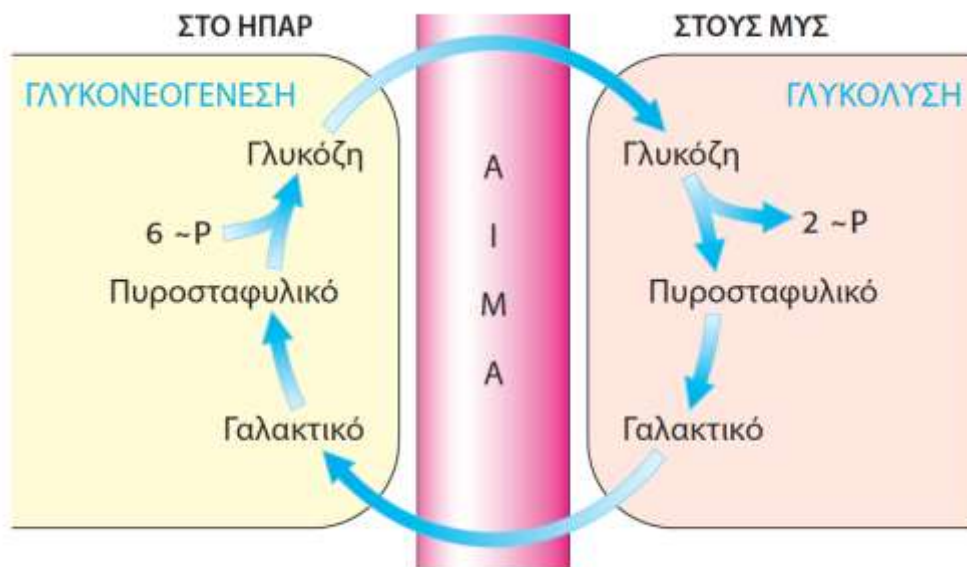
Ο κύκλος του Cori

Η διαχείριση του γαλακτικού από τον ανθρώπινο οργανισμό

Ο κύκλος του Cori

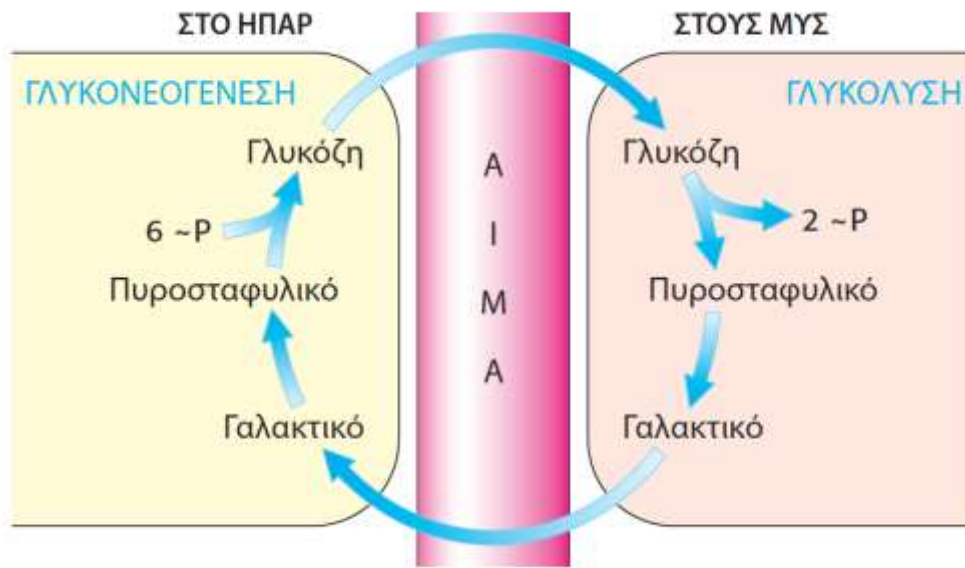

- ❖ Το γαλακτικό είναι μεταβολικό αδιέξοδο και ο σχηματισμός του εξυπηρετεί μόνο τη την αναγέννηση του NAD^+ και τη συνέχιση της γλυκόλυσης στους αναερόβιους μύς και στα ερυθροκύτταρα.
- ❖ Για την απομάκρυνση/αξιοποίηση του γαλακτικού και την αποφυγή της γαλακτικής οξέωσης απαιτείται η συνεργασία διαφόρων οργάνων.

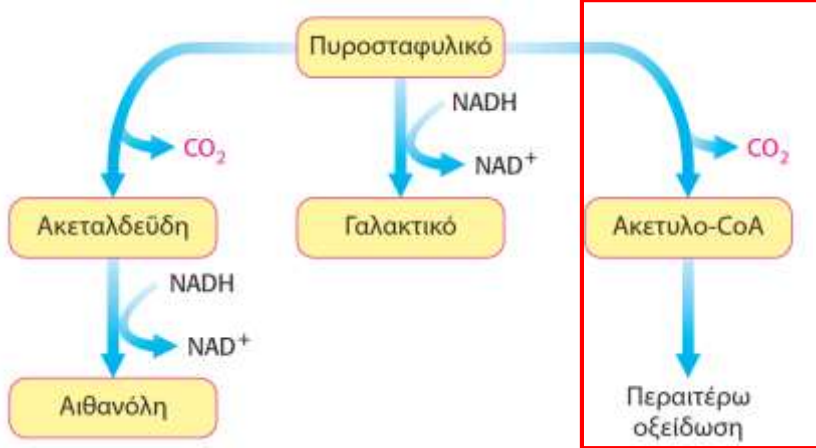
Η διαχείριση του γαλακτικού από τον ανθρώπινο οργανισμό

Ο κύκλος του Cori

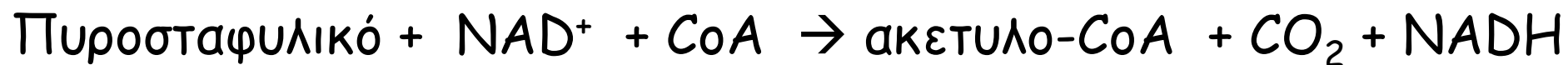

- ❖ Το γαλακτικό είναι μεταβολικό αδιέξοδο και ο σχηματισμός του εξυπηρετεί μόνο τη την αναγέννηση του NAD^+ και τη συνέχιση της γλυκόλυσης στους αναερόβιους μυς και στα ερυθροκύτταρα.
- ❖ Για την απομάκρυνση/αξιοποίηση του γαλακτικού και την αποφυγή της γαλακτικής οξέωσης απαιτείται η συνεργασία διαφόρων οργάνων.

- ❖ Σε καλά οξυγονωμένα όργανα (ήπαρ), το γαλακτικό μετατρέπεται ξανά σε πυροσταφυλικό και μπορεί να οξειδωθεί για την παραγωγή ενέργειας ή να χρησιμοποιηθεί για την παραγωγή γλυκόζης.
- ❖ Η χρησιμοποίηση του γαλακτικού εξοικονομεί γλυκόζη για τους ενεργούς μυς (μετατόπιση του μεταβολικού φορτίου).
- ❖ Η γαλακτική αφυδρογονάση έχει πολλά ισοένζυμα: H_4 , H_3M , H_2M_2 , HM_3 , M_4 (H: καρδιά, M: Μυς). Το H_4 οξειδώνει το γαλακτικό προς πυροσταφυλικό και εξυπηρετεί τον καρδιακό μυ που λειτουργεί αερόβια. Το M_4 λειτουργεί αντίστροφα και εξυπηρετεί τους σκελετικούς μυς κατά την έντονη άσκηση.

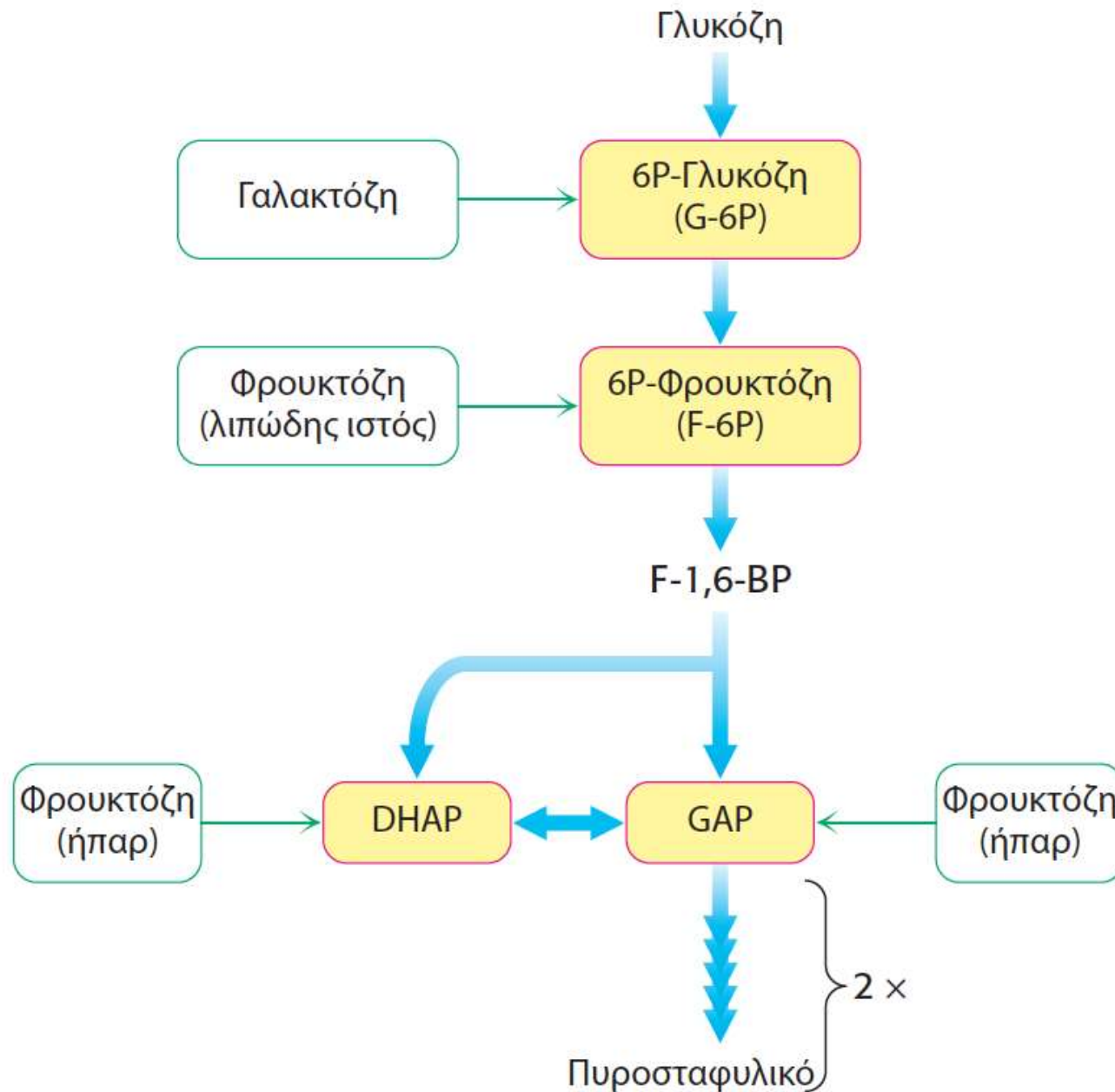

3. Οξειδωτική αποκαρβοξυλίωση του πυροσταφυλικού (στα μιτοχόνδρια)

- ❖ Μόνο παρουσία οξυγόνου
- ❖ Το ακετυλο-CoA μπαίνει στον κύκλο του κιτρικού οξέος για την πλήρη οξείδωση των ατόμων άνθρακα (σε CO_2) και την παραγωγή ενέργειας.
- ❖ Το NAD^+ που απαιτείται αναγεννιέται με την μεταφορά των ηλεκτρονίων στο οξυγόνο στην αναπνευστική αλυσίδα των μιτοχονδρίων.

Η είσοδος της φρουκτόζης και της γαλακτόζης στη γλυκόλυση

Ο μεταβολισμός της φρουκτόζης στο ήπαρ

Φρουκτόζη

Φρουκτοκινάση

ATP

ADP

1-Φωσφορική φρουκτόζη

Αλδολάση της
1-φωσφορικής
φρουκτόζης

Γλυκεραλδεΐδη

+

Φωσφορική
διυδροξυακετόνη

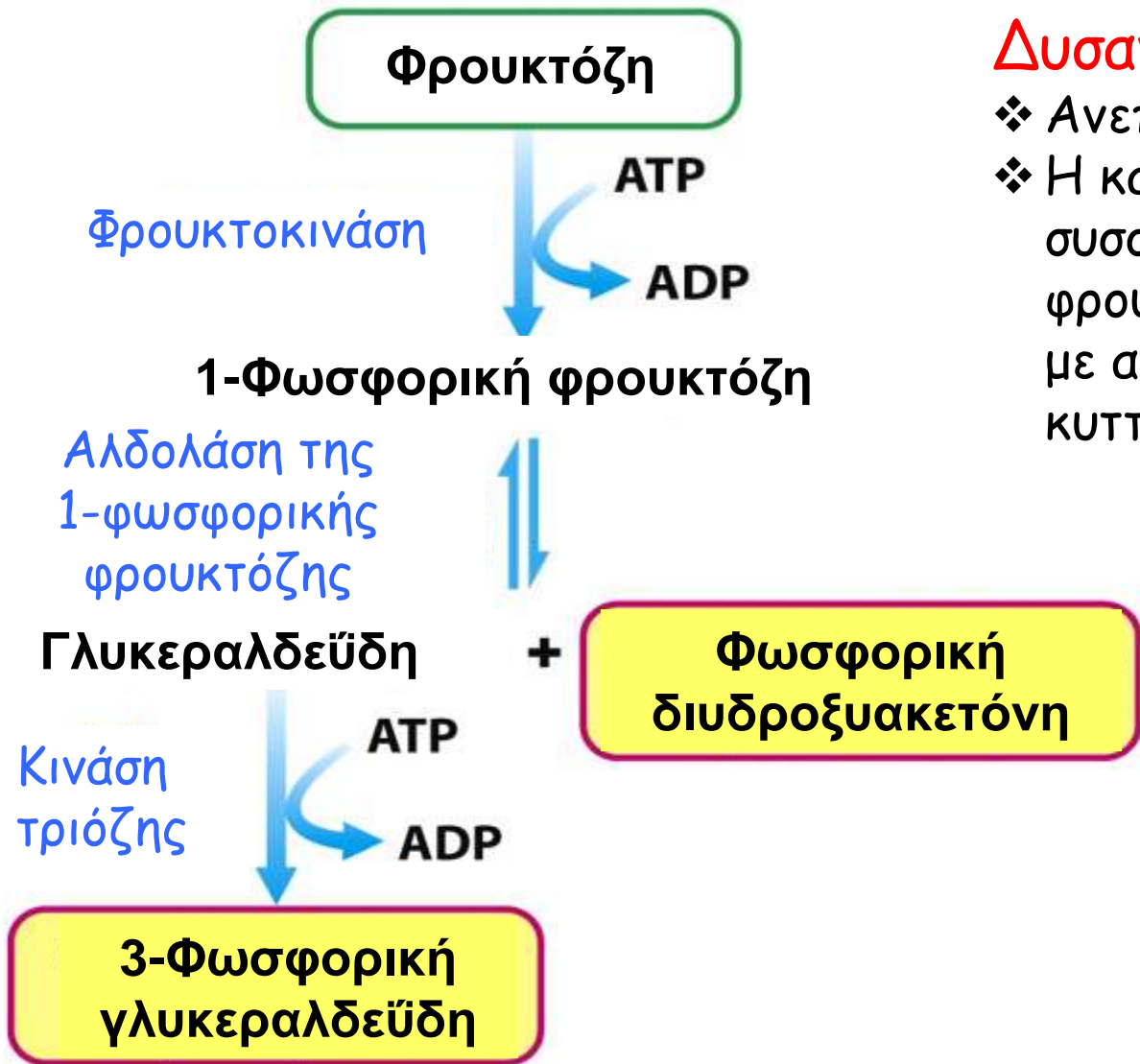
Κινάση
τριόζης

ATP

ADP

3-Φωσφορική
γλυκεραλδεΐδη

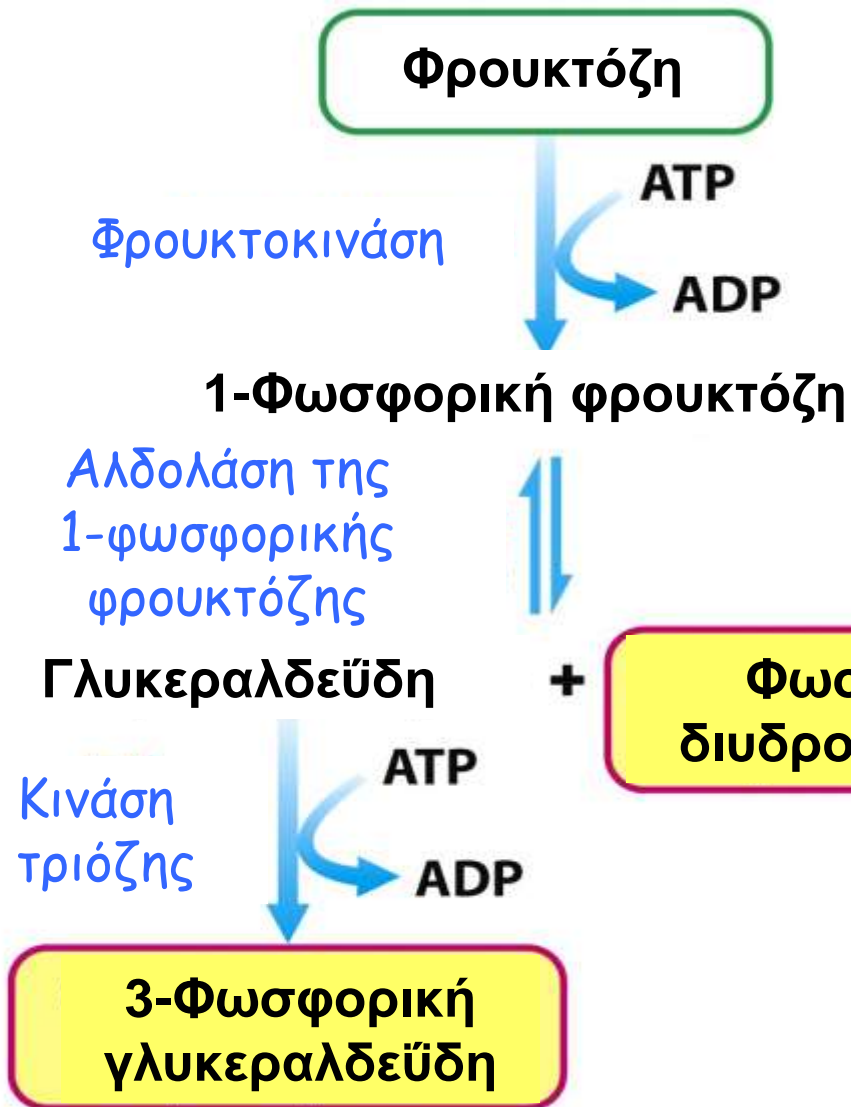
Ο μεταβολισμός της φρουκτόζης στο ήπαρ

Δυσανεξία στη φρουκτόζη:

- ❖ Ανεπάρκεια της αλδολάσης στο ήπαρ
- ❖ Η κατανάλωση φρουκτόζης προκαλεί συσσώρευση 1-φωσφορικής φρουκτόζης και εξάντληση P_i και ATP με αποτέλεσμα τη καταστροφή των κυττάρων του ήπατος

Ο μεταβολισμός της φρουκτόζης στο ήπαρ

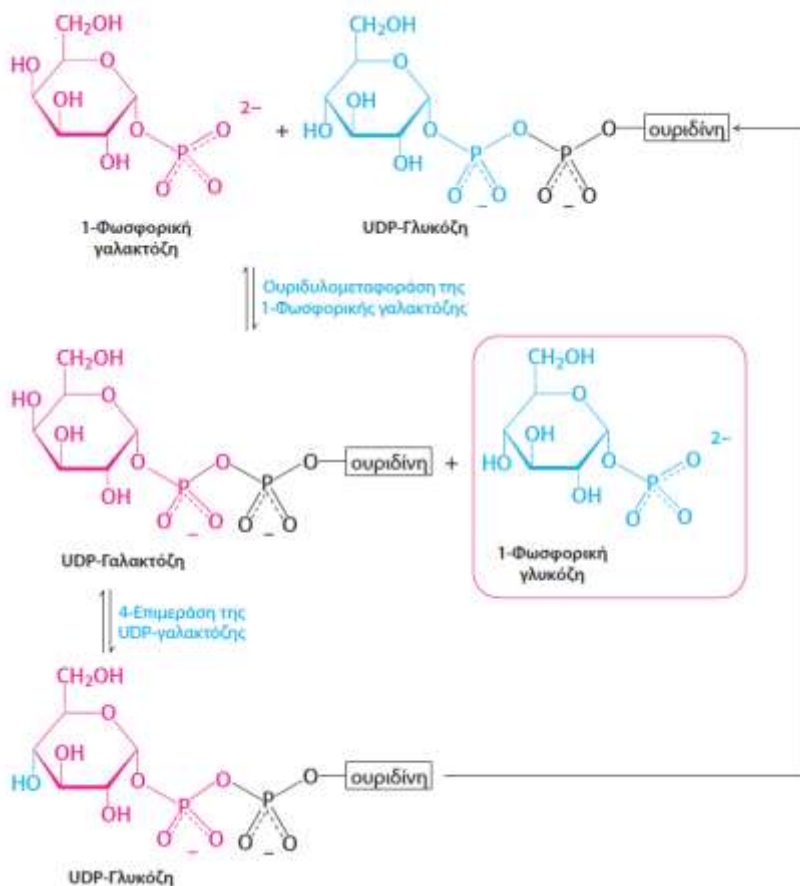
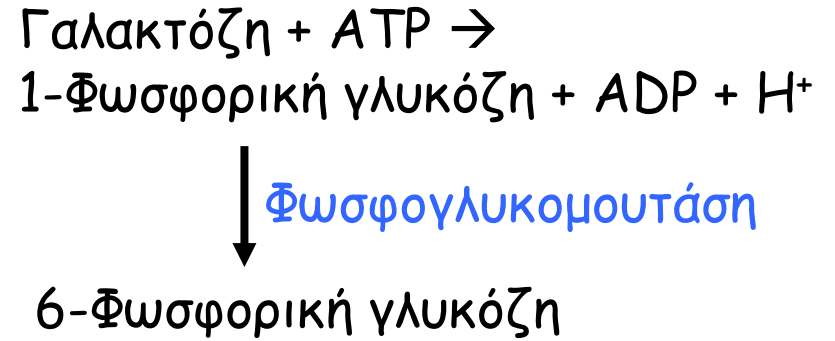
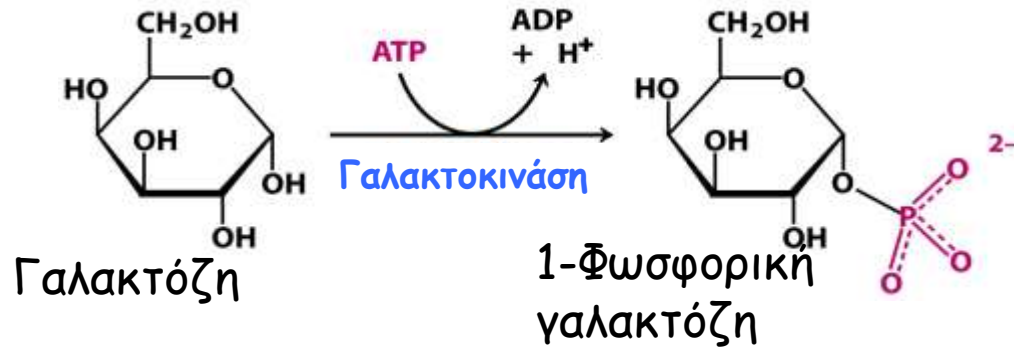

Δυσανεξία στη φρουκτόζη:

- ❖ Ανεπάρκεια της αλδολάσης στο ήπαρ
- ❖ Η κατανάλωση φρουκτόζης προκαλεί συσσώρευση 1-φωσφορικής φρουκτόζης και εξάντληση P_i και ATP με αποτέλεσμα τη καταστροφή των κυττάρων του ήπατος

- ❖ Τα ίδια καταστροφικά αποτελέσματα μπορεί να έχει και η υπερκατανάλωση φρουκτόζης σε αντικατάσταση της γλυκόζης

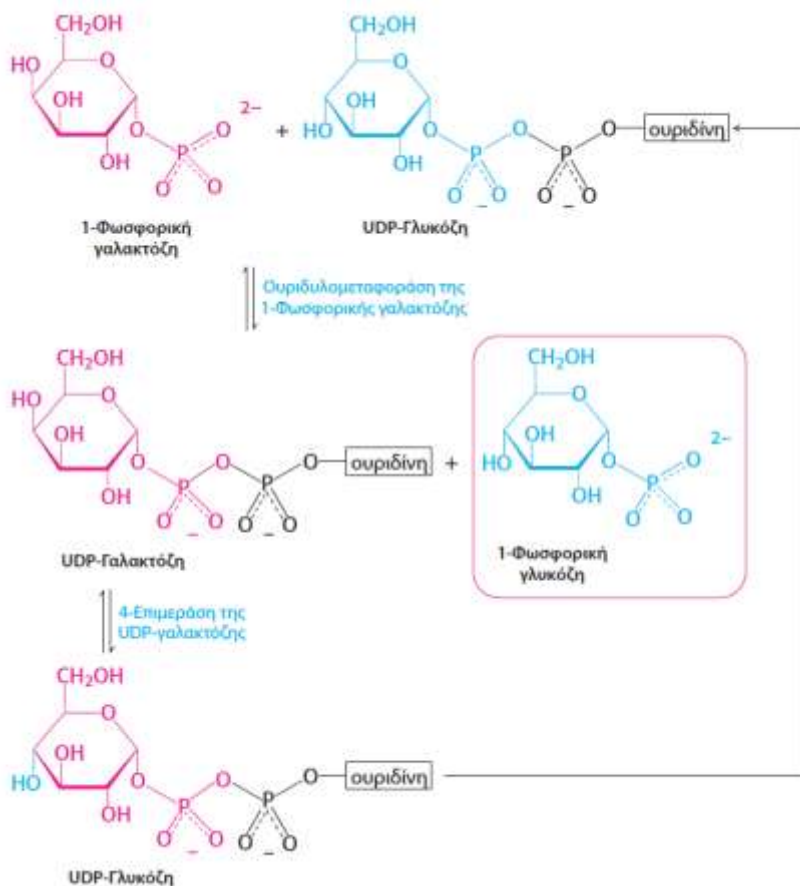
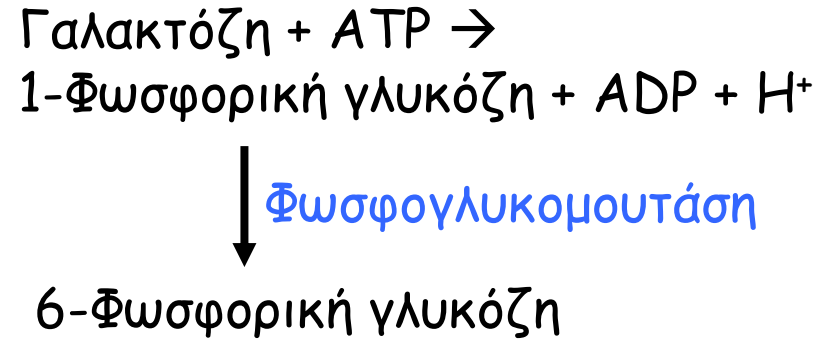
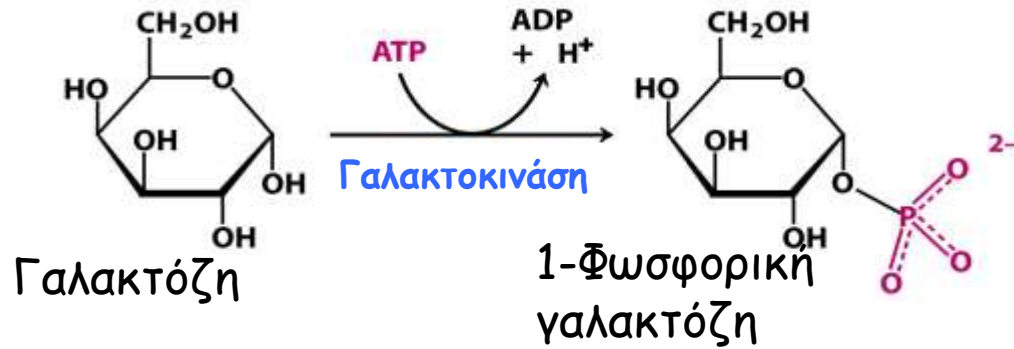
Ο μεταβολισμός της γαλακτόζης

Πολύπλοκοι
πολυσακχαρίτες
&
Γλυκοπρωτεΐνες

Ο μεταβολισμός της γαλακτόζης

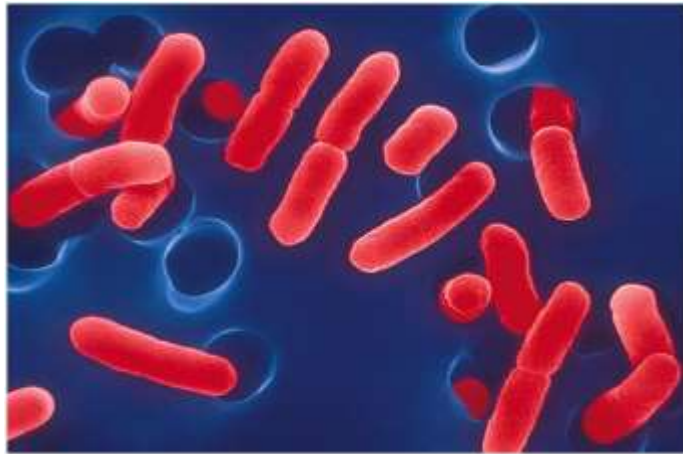
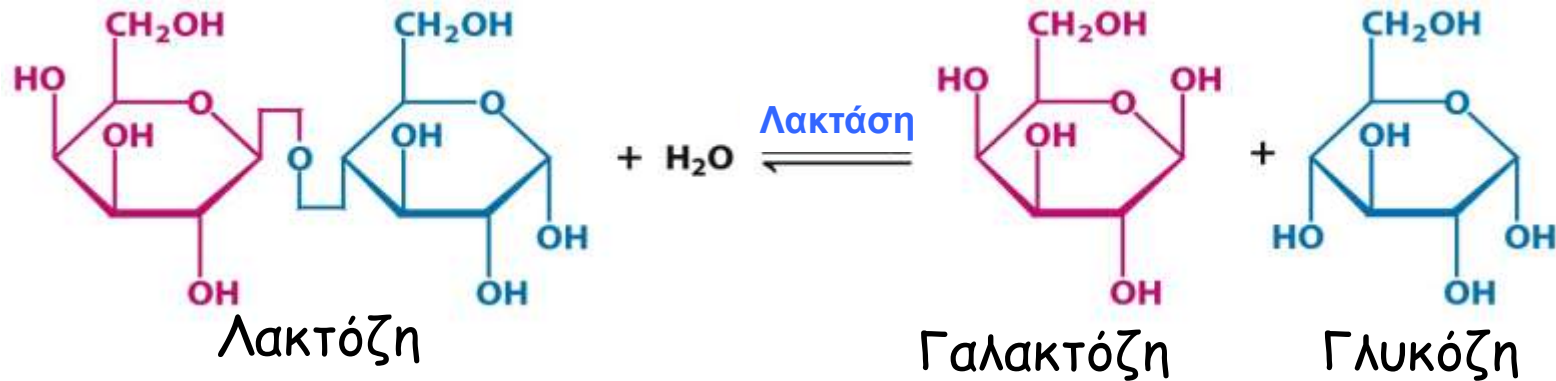
Γαλακτοζαιμία:

- ❖ Ανεπάρκεια της ουριδυλομεταφοράς της 1-φωσφορικής γαλακτόζης
- ❖ Κατανάλωση γάλακτος προκαλεί εμετό, διάρροια βλάβη του ήπατος, ίκτερο, καταρράκτη, πνευματική καθυστέρηση
- ❖ Ακόμη και αν δεν καταναλώνεται γαλακτόζη, οι ασθενείς παρουσιάζουν δυσλειτουργία του ΚΝΣ και ωθητική ανεπάρκεια

Πολύπλοκοι
 πολυσακχαρίτες
 &
 Γλυκοπρωτεΐνες

Δυσανεξία λακτόζης (υπολακτασία)

Lactobacillus

- ❖ Ανεπάρκεια της λακτάσης στο έντερο.
- ❖ Η λακτόζη ζυμώνεται από τα βακτήρια του εντέρου προς γαλακτικό, μεθάνιο και υδρογόνο.
- ❖ Προκαλείται δυσφορία («φούσκωμα»), είσοδος νερού στο έντερο και διάρροια.

Μεταβολικές τύχες του πυροσταφυλικού

Μετατροπή σε αιθανόλη - Αλκοολική ζύμωση ($\text{NADH} \rightarrow \text{NAD}^+$)

Αποκαρβοξυλάση - Αφυδρογονάση

Μετατροπή σε γαλακτικό - Γαλακτική ζύμωση ($\text{NADH} \rightarrow \text{NAD}^+$)

Γαλακτική αφυδρογονάση

Διατήρηση του ισοζυγίου οξειδοαναγωγής

Αναγέννηση NAD^+ , αναερόβια γλυκόλυση

Κύκλος Cori

Μετατροπή σε ακετυλο-CoA (μιτοχόνδρια, αερόβια)

Μεταβολική τύχη φρουκτόζης

Φρουκτοκινάση $\rightarrow$ 1-Φωσφορική φρουκτόζη ($-\text{ATP}$),

Αλδολάση (Δυσανεξία στη φρουκτόζη) $\rightarrow$

Γλυκεραλδεΐδη + Φωσφορική Διυδροξυακετόνη

Κινάση $\rightarrow$ 3-Φωσφορική γλυκεραλδεΐδη ($-\text{ATP}$)

Μεταβολική τύχη γαλακτόζης

Γαλακτοκινάση $\rightarrow$ 1-Φωσφορική γαλακτόζη ($-\text{ATP}$),

Ουριδυλομεταφοράση (Γαλακτοζαιμία) $\rightarrow$

UDP-Γαλακτόζη + 1-Φωσφορική γλυκόζη

Φωσφογλυκομουτάση

6-Φωσφορική γλυκόζη

Δυσανεξία λακτόζης (υπολακτασία)

Ποιο είναι λάθος σχετικά με την πρώτη αντίδραση της γλυκόλυσης;

A. Είναι αντιστρεπτή.

B. Καταναλώνει ATP.

Γ. Καταλύει την φωσφορυλίωση της γλυκόζης.

Δ. Καταλύεται από την εξοκινάση.

E. Είναι εξεργονική.

Ποιο είναι λάθος σχετικά με την πρώτη αντίδραση της γλυκόλυσης;

A. Είναι αντιστρεπτή.

B. Καταναλώνει ATP.

Γ. Καταλύει την φωσφορυλίωση της γλυκόζης.

Δ. Καταλύεται από την εξοκινάση.

E. Είναι εξεργονική.

Ποιο είναι λάθος σχετικά με την πρώτη αντίδραση της γλυκόλυσης;

A. Είναι αντιστρεπτή.

B. Καταναλώνει ATP.

Γ. Καταλύει την φωσφορυλίωση της γλυκόζης.

Δ. Καταλύεται από την εξοκινάση.

E. Είναι εξεργονική.

Η δυσανεξία στη φρουκτόζη οφείλεται σε:

A. Ανεπάρκεια της φρουκτοκινάσης.

B. Ανεπάρκεια εντερικών ενζύμων.

Γ. Υπερβολική κατανάλωση γάλακτος.

Δ. Συσσώρευση γλυκεραλδεΐδης.

E. Ανεπάρκεια της αλδολάσης της 1-φωσφορικής φρουκτόζης.

Ποιο είναι λάθος σχετικά με την πρώτη αντίδραση της γλυκόλυσης;

- A. Είναι αντιστρεπτή.
- B. Καταναλώνει ΑΤΡ.
- Γ. Καταλύει την φωσφορυλίωση της γλυκόζης.
- Δ. Καταλύεται από την εξοκινάση.
- Ε. Είναι εξεργονική.

Η δυσανεξία στη φρουκτόζη οφείλεται σε:

- A. Ανεπάρκεια της φρουκτοκινάσης.
- B. Ανεπάρκεια εντερικών ενζύμων.
- Γ. Υπερβολική κατανάλωση γάλακτος.
- Δ. Συσσώρευση γλυκεραλδεΐδης.
- E. Ανεπάρκεια της αλδολάσης της 1-φωσφορικής φρουκτόζης.

Ποιο είναι λάθος σχετικά με την πρώτη αντίδραση της γλυκόλυσης;

- A. Είναι αντιστρεπτή.
- B. Καταναλώνει ΑΤΡ.
- Γ. Καταλύει την φωσφορυλίωση της γλυκόζης.
- Δ. Καταλύεται από την εξοκινάση.
- Ε. Είναι εξεργονική.

Η δυσανεξία στη φρουκτόζη οφείλεται σε:

- A. Ανεπάρκεια της φρουκτοκινάσης.
- B. Ανεπάρκεια εντερικών ενζύμων.
- Γ. Υπερβολική κατανάλωση γάλακτος.
- Δ. Συσσώρευση γλυκεραλδεΐδης.
- E. Ανεπάρκεια της αλδολάσης της 1-φωσφορικής φρουκτόζης.